

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Deđerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/IH/SER/TR

Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Yeni Döngüsel Ekonomi Eylem Planı &
Önerilen Son Tedbirler Paketi

Romano Ruggeri, Çevre Sorumlusu, Sardinya Çevre Koruma Ajansı

Faaliyet 1.2.2. Döngüsel Ekonomi Çalıştayları
3 Ekim, Ankara, Türkiye

GÜNDEM

Mart 2022
Yeşil Mutabakat paketi

- ▶ **AB pazarındaki neredeyse tüm fiziksel ürünleri çevre dostu**, döngüsel ve tasarım aşamasından günlük kullanım, yeniden kullanım ve kullanım ömrünün sonuna kadar tüm yaşam döngüleri boyunca enerji açısından daha verimli hale getirmek için getirilen yeni kurallar.
- ▶ **Tekstilleri** daha dayanıklı, onarılabilir, yeniden kullanılabilir ve geri dönüştürülebilir hale getirmek, hızlı moda, tekstil atıkları ve satılmayan tekstillerin yok edilmesiyle mücadele etmek için yeni bir strateji.
- ▶ **Yapı ürünleri** için iç pazarı güçlendirin ve yürürlükteki düzenleyici çerçevenin, yapılı çevrenin sürdürülebilirlik ve iklim hedeflerimizi karşılamasını sağlamaya uygun olmasını sağlamak.
- ▶ Tüketicilerin ürünlerin çevresel sürdürülebilirliği hakkında daha iyi bilgi sahibi olmaları ve yeşil badana karşı daha iyi korunmaları için yeşil geçişte **tüketicileri güçlendirecek** yeni kurallar

1

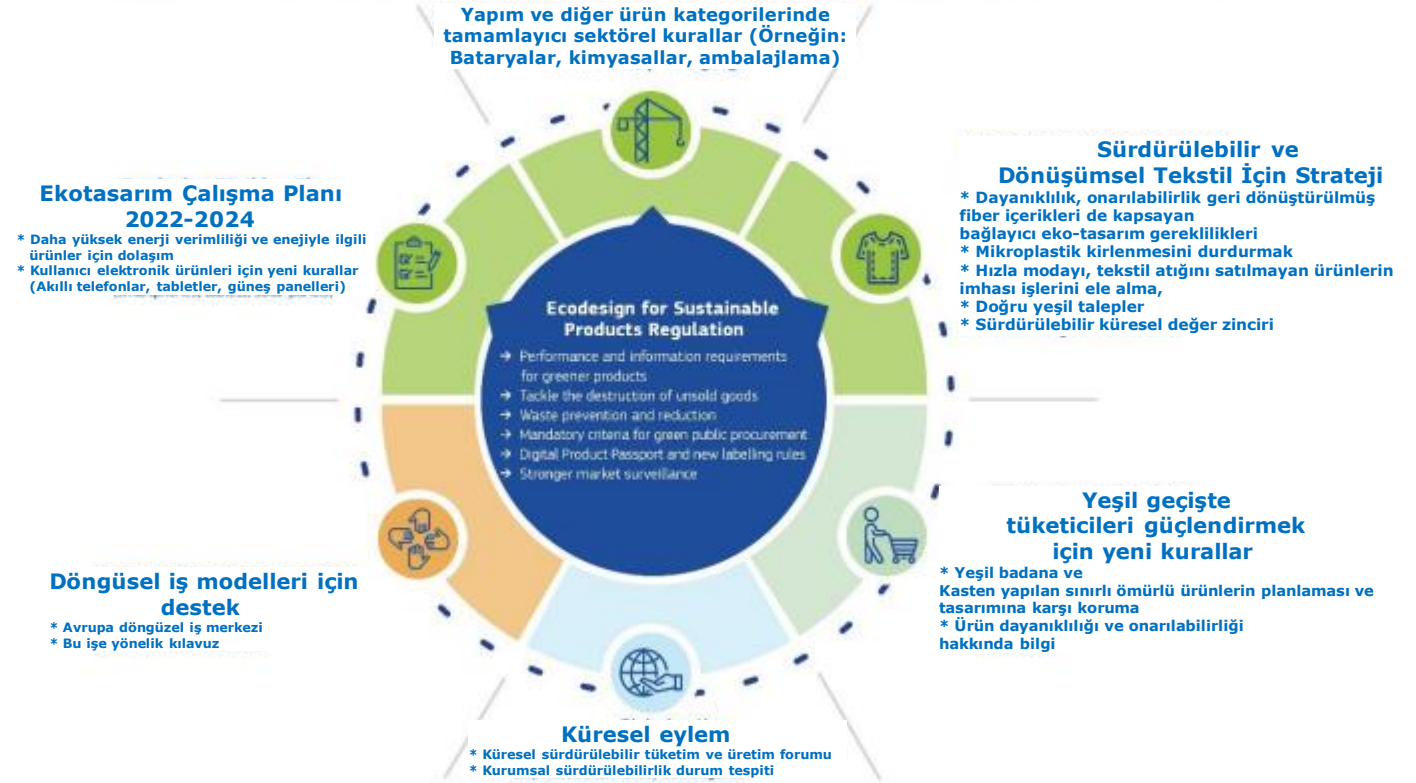
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜNLER İÇİN EKO TASARIM

Mevcut 'al-yap-değiştir' ekonomik modelimiz kaynaklarımızı tüketiyor, çevremizi kirletiyor, biyolojik çeşitliliğe zarar veriyor ve iklim değişikliğini tetikliyor.

Aynı zamanda Avrupa'yı başka yerlerden gelen kaynaklara bağımlı hale getiriyor.

Bu nedenle AB, daha sürdürülebilir ürünlere dayalı döngüsel bir ekonomi modeline geçiyor.

Sürdürülebilir ürünleri daha esnek bir Tek Pazarda norm haline getirmek

KİLİT EYLEMLER

Sürdürülebilir Ürünler için Eko-tasarım Yönetmeliği teklifi, bir ürünün yaşam döngüsü çevresel etkisinin %80'ine kadarını belirleyen ürün tasarımıyla ilgilidir.

Eko tasarım gereklilikleriyle ürünleri daha yeşil, dögüsel ve enerji açısından verimli hale getirin

Dijital Ürün Pasaportlarını tanıtarak müşteriler ve tedarik zinciri aktörleri için ürünlerin çevresel sürdürülebilirlik bilgilerini iyileştirin

Satılmayan tüketici ürünlerinin imhasını önleyin

Sürdürülebilir iş modellerini öne çıkarın

Yeşil kamu satın alımları için zorunlu gereklilikleri belirleyin

EKO TASARIM GEREKLİLİKLERİ

- Sürdürülebilir ürünler konusundaki girişimler, 2030 yılına kadar AB tüketicilerinin kullanımına sunulan ürünlerin önemli bir bölümünün dayanıklı ve enerji ve kaynak açısından verimli, onarılabilir, geri dönüştürülebilir ve geri dönüştürülmüş malzemeler tercih edilerek tasarlanmasını sağlamayı amaçlıyor.
- AB pazarına sunulan hemen hemen tüm fiziksel mal kategorileri için belirlenecek minimum eko tasarım ve bilgi gereklilikleri.
- Bu eko tasarım gereklilikleri, ilgili ürün gruplarının belirli özelliklerine göre uyarlanacaktır.

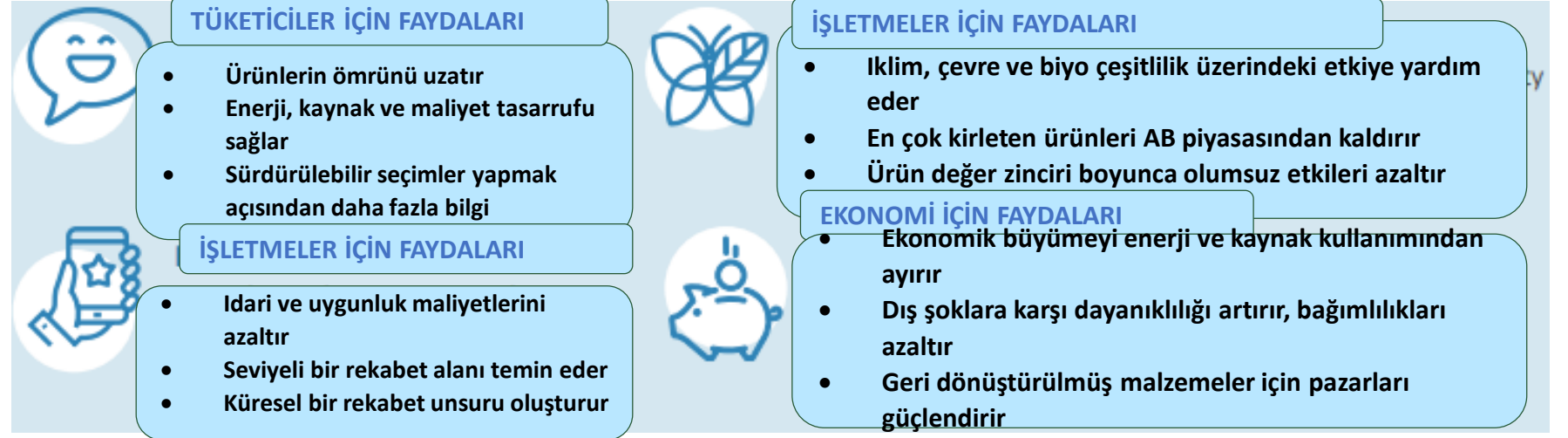

EKO TASARIM GEREKLİLİKLERİ

Eko tasarım gereklilikleri, düzenlenecek ürün kategorilerine uygun olarak aşağıdakileri kapsayacaktır: :

- ▶ ürün dayanıklılığı, güvenilirliği, yeniden kullanılabilirliği, yükseltilebilirliği, onarılabilirliği, bakım ve yenileme kolaylığı;
- ▶ ürün ve malzemelerin döngüsellliğini engelleyen maddelerin mevcudiyetine ilişkin kısıtlamalar;
- ▶ ürünlerin enerji kullanımı veya enerji verimliliği;
- ▶ ürünlerin kaynak kullanımı veya kaynak verimliliği;
- ▶ ürünlerde minimum geri dönüştürülmüş içerik;
- ▶ ürün ve malzemelerin demontaj, yeniden üretim ve geri dönüşüm kolaylığı;
- ▶ karbon ve çevresel ayak izleri de dahil olmak üzere ürünlerin yaşam döngüsü çevresel etkileri;
- ▶ ambalaj atıkları da dahil olmak üzere atıkların önlenmesi ve azaltılması.

YARARLARI

- ▶ Ürünlerin yaşam döngüleri boyunca **çevresel etkilerini** ele almak, AB'de daha sürdürülebilir, dögüsel ve kaynak açısından daha verimli ürünlerin olmasını sağlayacaktır. Daha sürdürülebilir elektronik, mobilya, tekstil ve diğer ürünler AB ekonomisinin direncine katkıda bulunacaktır..
- ▶ Dünyanın her yerinden **şirketler**, maliyetleri topluma ve çevreye yansıtan şirketler tarafından baltalanmadan rekabet edebilecektir.
- ▶ **Tüketiciler** ayrıca daha sürdürülebilir seçimler yapmak için ihtiyaç duydukları bilgilere erişebilecek, yeşil geçişe zararlı uygulamalara karşı daha iyi korunacak ve ürünlerini mümkün olduğunca uzun süre çalışır durumda tutabilecekler.

EKO TASARIMIN KAPSAMINI GENİŞLETİN

Mevcut Eko Tasarım çerçevesini iki şekilde genişletin: birincisi, mümkün olan en geniş ürün yelpazesini kapsayacak şekilde; ve ikincisi, ürünlerin uyması gereken gerekliliklerinin kapsamını genişletin. Sadece enerji verimliliği için değil, aynı zamanda döngüsellik için de kriterler belirleyin.

Daha geniş gereklilikler ve kapsama giren ürünler :

- ürün dayanıklılığı, yeniden kullanılabilirlik, yükseltilebilirlik ve onarılabirlik
- döngüsellik engelleyen maddelerin varlığı
- enerji ve kaynak verimliliği
- Geri dönüştürülmüş içerik
- yeniden üretim ve geri dönüşüm
- karbon ve çevresel ayak izleri
- Dijital Ürün Pasaportu dahil bilgi gereklilikleri

DİJİTAL ÜRÜN PASAPORTU

- ▶ **Dijital ürün pasaportları**, ESPR (Sürdürülebilir Ürünler için Eko Tasarım Yönetmeliği) kapsamında düzenlenen tüm ürünler için norm olacak ve ürünlerin etiketlenmesine, tanımlanmasına ve döngüsellığı ve sürdürülebilirliği ile ilgili verilerle ilişkilendirilmesine olanak sağlayacaktır.
- ▶ Ürünlerin çevresel sürdürülebilirliği hakkında bilgi verir. İlgili ürüne bağlı olarak, bu, enerji kullanımı, geri dönüştürülmüş içerik, ilgili maddelerin varlığı, dayanıklılık, onarılabirlik, bir onarılabirlik puanı, yedek parça bulunabilirliği ve geri dönüştürülebilirlik hakkındaki bilgileri içerebilir.
- ▶ Malzemelerin ve ürünlerin yaşam döngüsü boyunca ilgili maddelerin varlığının izlenmesine yardımcı olur.
- ▶ Tüketicilerin ve işletmelerin ürünleri satın alırken bilinçli seçimler yapmasına yardımcı olur, onarımları ve geri dönüşümü kolaylaştırır ve ürünlerin çevre üzerindeki yaşam döngüsü etkileri konusunda şeffaflığı artırır.
- ▶ Kamu kurumlarının kontrolleri ve kontrolleri daha iyi gerçekleştirmesine yardımcı olur.

KAMU ALIMLARI

Yeşil Kamu Satın Alımları
YSA

- ▶ Üye Devletin teşvikleri ve kamu alımları büyük bir rol oynayabilir.
- ▶ Komisyon halihazırda birkaç **yeşil kamu alım kriteri** geliştirmiştir, ancak kullanımları şu anda isteğe bağlı olduğu için etkileri sınırlı kalmaktadır.
- ▶ Bu nedenle, ESPR (Sürdürülebilir Ürünler için Eko Tasarım Yönetmeliği), uygun olduğu durumlarda mevcut gönüllü kriterlere dayanarak bu ürünlerin kamu alımı için zorunlu kriterler belirleyerek çevresel açıdan daha sürdürülebilir ürünlere olan talebi artırmak için kamu harcamalarının ağırlığından yararlanmayı amaçlamaktadır.
- ▶ Bu, ihale makamlarının belirli ürün gruplarını satın almak için yeşil tedarik kriterlerini kullanması gerekeceği anlamına gelir. Ek olarak, Üye Devletler tarafından sağlanan teşvikler, söz konusu teşviklerin ilgili olduğu ürünlerde çevresel sürdürülebilirlik gereklilikleri aracılığıyla kullanılabilir.

ÜRÜNLER İÇİN KURALLAR NASIL BELİRLENECEK?

Paydaş İstişaresi

- Çevresel sürdürülebilirliğe ilişkin zorunlu gereklilikleri belirleyen belirli bir AB yasının bulunmadığı ürünler için, ESPR, AB kurallarının belirleneceği yasal çerçeve olacaktır. Bu, tekstil ve ayakkabı için sözkonusudur.

Önerilen düzenleme, yetki devri yoluyla, ürün bazında veya uygunsuzsa ürün grupları için **ikinci bir aşamada** ürün düzeyinde kuralların belirlenmesini sağlayacak bir çerçeve belirler. Bu, mevcut Eko Tasarım Direktifi kapsamında başarılı olduğu kanıtlanmış yaklaşımın üzerine inşa edilmiştir.

Her durumda, bu kuralların geliştirilmesi, kapsayıcı paydaş istişareleri ve etki değerlendirmesinin yanı sıra tüketiciler için satın alınabilirlik, rekabet edebilirlik üzerindeki etkiler ve idari yük de dahil olmak üzere kapsamlı hazırlık süreçleriyle desteklenecektir.

ÜRÜN TEKLİFİ

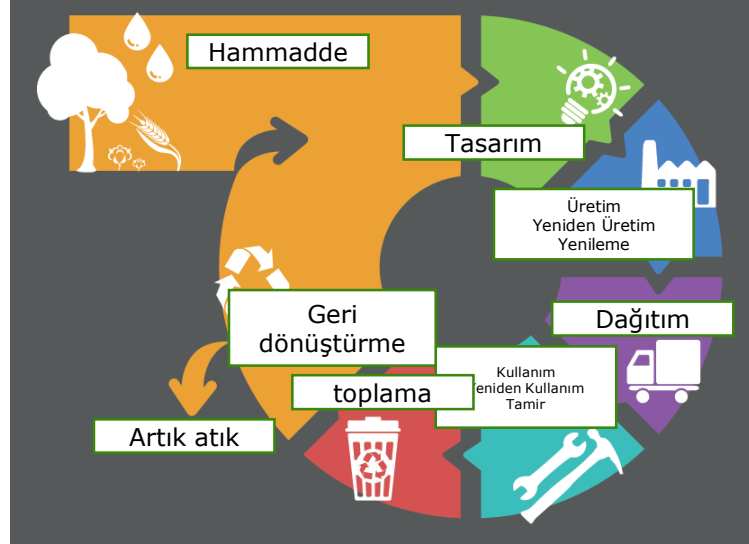
- ▶ Doğru önceliklerin şeffaf ve kapsayıcı bir şekilde belirlenmesini sağlamak ve ilgili tarafların katılımını sağlamak için Komisyon, 2022'nin sonuna kadar ilk Sürdürülebilir Ürünler için Eko Tasarım Yönetmeliği çalışma planı kapsamında seçilecek ürün kategorileri hakkında bir kamuoyu istişaresine başlayacaktır.
- ▶ Komisyon tarafından yapılan bir ön değerlendirmede, **tekstil, mobilya, şilte, lastik, deterjan, boya, yağlar** ve ayrıca **demir, çelik ve alüminyum** gibi ürün kategorilerinin yüksek çevresel etkiye ve iyileştirme potansiyeline sahip olduğunu ve bu nedenle ilk çalışma planı için uygun adaylar olduğu belirlenmiştir.
- ▶ Belirli ürünler (elektronik cihazlar veya tekstiller gibi) arasında yeterli ortak noktaların bulunduğu durumlarda, aynı anda ürün gruplarını kapsayan kurallar belirlenebilir.
- ▶ Ekotasarım Direktifi kapsamındaki mevcut İstişare Forumu üzerine inşa edilen **Ekotasarım Forumu**, paydaş grupları arasında ve sürecin tüm önemli aşamalarında hedeflenen paylaşımlar için platform olmaya devam edecektir..

PİYASAYI KORU

- ▶ Satıcıların yanıltıcı olduğu düşünülen belirli türde çevresel iddialarda bulunmalarını yasaklayın. Buna kurallara uygun olarak yeterince gerekçelendirilmemiş ve doğrulanmamış belirsiz çevresel iddiaları (ör. "yeşil", "çevre dostu", "çevre için iyi") dahildir.
- ▶ Doğru tüketici bilgisi ve yeşil badanaya karşı koruma sağlayan AB, tüketicilerini yeşil geçiş için anlamlı bir şekilde güçlendirecek ve sürdürülebilir ürünleri norm, ana seçenek haline getirecektir.

DÖNGÜSEL İŞ

- ▶ **Döngüsel iş modellerine** yatırım yapın ve bu modellerin benimsenmesini teşvik edin. Bunlar arasında hizmet olarak ürün modelleri, kullanıcılar arası paylaşım ve tersine lojistik, talep üzerine üretim, yeniden kullanım ve onarım hizmetleri sayılabilir.
- ▶ Kârlılıklarını sağlayın, onları tüketiciler için giderek daha çekici hale getirin, en iyi uygulamaları paylaşın ve yeni ve mevcut işletmelerin döngüsel iş modellerine geçmeleri için özel tavsiyeler sağlayın

Komisyon.

- ▶ Farklı paydaşları yeni Avrupa Döngüsel İş Merkezinde bir araya getirmek. Merkez, döngüsel iş modellerinin alımını, farkındalık artırma, işbirliği, eğitim ve en iyi uygulamaların değiş tokuşu dahil bilgileri ve hizmetleri kanalize ederek **desteklemek istemektedir.**
- ▶ İşletmelerin, Üye Devletlerin ve bölgelerin harekete geçmesine yardımcı olmak için döngüsel iş modellerini güçlendirme konusunda rehberlik hazırlamak, yatırım ve finansman yönlendirme konusunda rehberlik, Sosyal girişimler ve ana akım işletmeler de dahil olmak üzere diğer aktörler arasında döngüsel ekonomi için alımın ve ortaklıkların nasıl destekleneceğine dair **kılavuz hazırlama**

SATILMAYAN ÜRÜNLER

- ▶ Teklif, tüketicilere yönelik satılmayan malların imhasını önlemek için çeşitli önlemler içermektedir.
- ▶ İlk olarak, **şeffaflığı** önemli ölçüde artıracaktır: satılmayan ürünleri elden çıkaran büyük işletmeler, yıllık sayılarını, atma nedenlerini ve yeniden kullanıma hazırlamak, yeniden üretim, geri dönüşüm enerji geri kazanım ve bertaraf işlemleri için teslim ettikleri atılan ürünlerin miktarına ilişkin bilgileri atık hiyerarşisi doğrultusunda açıklamak zorunda kalacaklar.
- ▶ İkinci olarak, teklif, belirli ürün kategorileri için belirli bir sorun olduğu kanıtlandığında, Komisyonun **satılmayan tüketim mallarının imhasını doğrudan yasaklamasına** olanak tanır.

NETWORKİNG

1. AB, sürdürülebilirlik geçişini desteklemek ve özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerle yeni kurallara uyumu kolaylaştırmak için küresel, bölgesel ve ikili düzeyde AB üyesi olmayan ülkelerle olan ilişkisini artıracaktır.
2. İkili olarak, AB, kapasite geliştirme, gelişmiş diyalog, teknik işbirliği, iş destek ağlarına erişim, döngüsel ekonomi yatırımları için finansmana erişim ve potansiyel teknik engelleri belirlemek ve ortak girişimleri teşvik etmek için en iyi uygulamaların alışverişinde AB üyesi olmayan ülkelerle ortaklaşa çalışacaktır.

ECO TASARIM & ENERJİ ETİKETLERİ

- Komisyon, yeni Ekotasarım ve Enerji Etiketleme 2022-2024 çalışma planını kabul etti.
- Enerjiyle ilgili ürünler ve lastikler için eko tasarımın ve etiketleme gerekliliklerinin dögüsel yönlerine odaklanmayı güçlendirir.
- Ayrıca, verimlilik ürün grupları için öncelikleri ve yeni adayları belirler ve özellikle geri dönüştürölmüş içerik, kritik hammaddeler, onarılabirlik ve dayanıklılık olmak üzere malzeme verimliliği yönleriyle ilgili yeni ürüne özel gereklilikleri araştırır..

ECO TASARIM & ENERJİ ETİKETLERİ

2022-2024 çalışma planında özetlenen eylemler, enerji tasarrufunu artırmaya ve minimum verimlilik gerekliliklerini güçlendirmeye çeşitli şekillerde katkıda bulunacaktır:

- ▶ alan ve su ısıtıcıları ve çamaşır kurutma makineleri gibi ürünler için **mevcut kuralların** gözden geçirilmesi ve güncellenmesi, yedek parça bulunabilirliği gibi alanlarda gereklilikler eklenmesi
- ▶ düşük sıcaklık yayıcılar ve elektrikli araç şarj cihazları gibi **yeni ürün gruplarının** belirlenmesi
- ▶ **Akıllı telefonlar, tabletler** ve **fotovoltaik güneş enerjisi sistemleri** gibi şu anda düzenlemeye tabi olmayan ürün gruplarını kapsayan ve dayanıklılıklarını ve tamir edilebilirliklerini geliştirmeye katkıda bulunan yeni kuralların getirilmesi
- ▶ Etkili ulusal piyasa gözetimini desteklemek ve üreticilerin, ithalatçıların ve perakendecilerin eko tasarım kurallarına uymalarına yardımcı olmak
- ▶ **Döngüsel ekonomiye** katkı: dayanıklılık, geri dönüştürülebilirlik, onarım, yeniden kullanım ve yükseltme yeteneği, geri dönüştürülmüş içerikler vb. ile ilgili yatay standartlar. Bunlar, enerjiyle ilgili ürünler için ürüne özel malzeme verimliliği standartları geliştirmenin temeli olabilir.

2

SÜRDÜRÜLEBİLİR VE DÖNGÜSEL TEKSTİLLER

TEKSTİLDE NEDEN BİR STRATEJİ?

Su ve arazi kullanımı üzerinde **en çok etkisi olan üç**, ham madde kullanımı ve sera gazı salınımında **en çok etkisi olan beş** şeyden biridir.

Avrupa tekstil tüketimi, gıda, barınma ve hareketlilikten sonra çevre ve iklim değişikliğine **dördüncü büyük etkiyi** yapmaktadır.

Sürdürülebilir ve Döngüsel Tekstiller için AB Stratejisi, 2030 yılına kadar AB pazarına sunulan tekstil ürünlerinin **uzun ömürlü** ve **geri dönüştürülebilir** olmasını, mümkün olduğunca geri dönüştürülmüş liflerden yapılmasının, tehlikeli maddelerden arındırılmasını ve sosyal haklara ve çevreye saygılı olarak üretilmesini sağlamaya yönelik vizyon ve somut eylemleri ortaya koymaktadır.

STRATEJİNİN EYLEMLERİ

Strateji, yeşil ve dijital geçişlerde ekosistemi desteklerken tekstil ürünlerinin tüm yaşam döngüsü için eylemler önerir. Sürdürülebilir teknolojik çözümlere ve yenilikçi iş modellerine de bakmak da dahil olmak üzere tekstillerin tasarlanma ve tüketilme şeklini ele alıyor. :

- ▶ Sürdürülebilir Ürünler için Eko Tasarım Yönetmeliği kapsamında **tekstiller için yeni tasarım gerekliliği**, **geri dönüştürülmüş elyafların** tekstillere dahil edilmesi için zorunlu minimumlar belirleyerek daha uzun ömürlü olmasını ve onarılması ve geri dönüştürülmesini kolaylaştırıyor. Teklif ayrıca satılmayan veya iade edilen tekstil ürünleri de dahil olmak üzere belirli koşullar altında satılmayan ürünlerin imha edilmesini de yasaklayacaktır.
- ▶ Döngüsellik ve diğer önemli çevresel hususlarla ilgili zorunlu bilgi gerekliliklerine dayalı tekstiller ve **Dijital Ürün Pasaportu** hakkında daha net bilgiler.

STRATEJİNİN EYLEMLERİ

- ▶ **Endişe verici maddelerin** varlığını en aza indirin ve izleyin
- ▶ Tüketicileri korumak için daha katı kurallar ve yakında çıkacak olan Yeşil İddialar Girişimi'ne doğrudan bağlantılar ile **yeşil badana** konusunda sıkı kontroller.
- ▶ Tekstilden **mikroplastiklerin** kasıtsız salınımına yönelik eylem.
- ▶ 2023'te Atık Çerçeve Direktifinin revizyonunun bir parçası olarak, tekstiller için **genişletilmiş üretici sorumluluğu** ve ürünleri daha sürdürülebilir hale getirmek için ekonomik teşvikler ("ücretlerin eko-modülasyonu") ile ilgili uyumlaştırılmış AB kuralları.
- ▶ Araştırma, yenilik ve yatırımlara ve **yeşil ve dijital geçişler** için gereken becerilerin geliştirilmesine destek.
- ▶ Tekstil atığı **ihracatını durdurmayla** ilgili zorlukları ele almak.
- ▶ Tekstil Stratejisi tarafından belirlenen 2030 hedeflerine nasıl ulaşılabileceğine dair somut bir adım atmak ve ileriye giden yolu belirlemek için Tekstil Ekosistemi için bir Geçiş Yolunun birlikte oluşturulması.

AB YÖNETMELİKLERİ İLE BAĞLANTILAR

Komasyon, **Yeşil Kamu Satın Alımları** için zorunlu kriterler getirecektir

AB pazarına sunulan tekstil ürünlerinde kullanılan **tehlikeli maddelerin** varlığı, Komasyonun **REACH** kapsamında ele aldığı bir endişe kaynağıdır.

Komasyon, güvenli ve sürdürülebilir tasarımı kimyasallar ve malzemeler için kriterler geliştirerek, Sürdürülebilirlik için Kimyasallar Stratejisinde ilan edildiği gibi, endüstrinin AB pazarına sunulan tekstil ürünlerindeki endişe verici maddeleri mümkün olduğunca **ikame etmesi** ya da en aza indirmesi için destekleyecektir

- Tekstil üretiminde sıfır kirlilik hedefini sürdürmek, aynı zamanda Endüstriyel Emisyonlar Direktifinin revizyonuna ve Tekstil Endüstrisi için **Mevcut En İyi Teknikler** (BAT) Referans Belgesinin (BREF) devam etmekte olan gözden geçirmesine de rehberlik eder.

MİKROPLASTİKLERLE MÜCADELE

- ▶ Polyester ve akrilik gibi sentetik elyaflardan yapılan tekstiller, çevreye kasıtsız olarak mikroplastik salınımının ana kaynaklarından biridir. Bu mikroplastikler, ürünün kullanım ömrünün farklı aşamalarında saçılır.
- ▶ Sürdürülebilir Ürünler için Eko-tasarım Yönetmeliği kapsamında getirilecek bağlayıcı tasarım gereklilikleri ve **çevreye kasıtsız mikroplastik salınımını ele almaya** yönelik Komisyon girişimi, mikroplastiklerin kasıtsız salınımını önlemek ve azaltmak için önlemleri dikkate alacaktır. Bunlar, ürün tasarımı, iyileştirilmiş üretim süreçleri, endüstriyel üretim tesislerinde ön yıkama, etiketleme ve yenilikçi malzemelerin tanıtımına yönelik olabilir.

YEŞİL TALEPLER

- ▶ Döngüsellik ve diğer önemli çevresel hususlar hakkında zorunlu bilgi gerekliliklerine dayalı tekstiller için **Dijital Ürün Pasaportu**
- ▶ AB pazarında satılan tekstil ürünlerinin, elyaf bileşimini açık bir şekilde tanımlayan ve hayvansal kökenli tekstil olmayan kısımları gösteren bir etiket taşımalarını gerektiren **Tekstil Etiketleme Yönetmeliğini** gözden geçirin. Sürdürülebilirlik ve döngüsellik parametreleri gibi diğer bilgi türlerinin zorunlu olarak ifşa edilmesi
- ▶ Tüketicilere **satış noktasında**, ticari dayanıklılık garantisi ile **ilgili bilgilerin** yanı sıra, uygun olduğunda tamir edilebilirlik puanı da dahil olmak üzere onarımla ilgili bilgiler sağlanır. "Yeşil", "çevre dostu", "çevre için iyi" gibi genel çevresel iddialara, yalnızca çevresel performansta tanınmış kişi tarafından destekleniyorsa izin verilecektir.
- ▶ **Yeşil Talepler** girişimi,
- ▶ Tekstil ve ayakkabı için **AB Eko-etiket kriterlerini** gözden geçirin
- ▶ Komisyon ayrıca işletmeleri **elyaftan elyafa** geri dönüşüm çabalarına öncelik vermeye teşvik ediyor.

GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU

- ▶ Üreticileri ürünlerinin yarattığı atıklardan sorumlu kılmak, **tekstil atığı oluşumunu** sektörün büyümesinden ayırmak için çok önemlidir.
- ▶ Genişletilmiş üretici sorumluluğu (GÜS) gerekliliklerinin, atık hiyerarşisine uygun olarak **atıkların ayrı toplanması** ve müteakip yönetiminin iyileştirilmesinde etkili olduğu kanıtlanmıştır.
- ▶ GÜS, malzeme yaşam döngüsü boyunca döngüsellığı destekleyen ve ürünlerin ömrünün sonunu dikkate alan **ürün tasarımı** teşvik edebilir.
- ▶ AB atık mevzuatı uyarınca **1 Ocak 2025'e** kadar tekstil atıklarının ayrı olarak toplanmasına ilişkin yükümlülük göz önüne alındığında, bazı AB Üye Devletleri halihazırda tekstiller için GÜS gerekliliklerinin getirilmesine sahip veya bunu düşünüyorlar.

HIZLI MODA

- ▶ **Hızlı modayı modadan çıkarmak.** Hızla değişen moda trendlerine yeni ve çekici alternatifler paradigması. Şirketler bu paradigma değişiminin şampiyonu olmalı.
- ▶ Şirketler yeni dögüsel iş modelleri (hizmet olarak ürün modelleri, geri alma hizmetleri, ikinci el toplama ve onarım hizmetleri) sağlamadıkça tüketicilerin satın alma alışkanlıklarını yeniden şekillendirmek zordur. Kaynak açısından verimli üretim süreçlerinin ölçeklendirilmesini, yeniden kullanımı ve onarımı kolaylaştırmak için paydaşlarla etkileşime geçmek için **Geçiş Yolu.**
- ▶ Hızlı moda, fosil yakıt bazlı sentetik elyafların artan kullanımıyla bağlantılı olduğundan, daha sürdürülebilir iş modellerine geçiş, hem giyim üreticilerinin fosil yakıtlara olan bağımlılığını hem de bunların iklim değişikliği ve mikroplastik kirliliği üzerindeki etkilerini azaltacaktır.

YENİ İŞ MODELLERİNİN ÖLÇEĞİNİ BÜYÜTME

- ▶ Üye Devletlerin de oynayacağı önemli bir rolü vardır. Yeniden kullanım ve onarım sektörünü destekleyecek önlemlere ek olarak, **vergilendirme** önlemleri özellikle yararlı bir araç olabilir.
- ▶ Komisyon, tekstil ekosisteminde dögüsel değer ve istihdam yaratma fırsatlarını öne çıkaracak yatırım, finansman ve diğer teşvikler yoluyla dögüsel iş modellerini teşvik etme konusunda **rehberlik** geliştirecek.
- ▶ **Sektörün geçişi için finansal destek**, Horizon Europe'un Avrupa Ortaklıkları, LIFE programı ve tekstil endüstrisini dijitalleşme sürecinde destekleyecek yetenekli uzmanların geliştirilmesine yönelik Dijital Avrupa Programı kapsamında sunulacaktır.
- ▶ Yeniden kullanım sektöründe aktif olan **sosyal girişimlerin** desteklenmesi, AB'de yerel, yeşil ve kapsayıcı işletmeler ve işler yaratma konusunda önemli bir potansiyele sahip oldukları için özellikle önemlidir.

TEKSTİL ATIKLARI İHRACATI

- ▶ **Atık taşıymalarıyla ilgili yeni AB kurallarına ilişkin** Komisyon **teklifi**, tekstil atıklarının yalnızca belirli koşullar altında OECD dışı ülkelere ihracatına izin verecektir.
- ▶ Ülkeler, bu atığı ithal etmek istediklerini Komisyon'a bildirmeli ve bunu sürdürülebilir bir şekilde yönetme yeteneklerini göstermelidir.
- ▶ AB'den ihraç edildiğinde atık akışlarının **yanlış bir şekilde** ikinci el mal olarak **etiketlenmesini** önlemek için strateji, atıkları düzgün bir şekilde ayırt etmek için AB düzeyinde belirli kriterlerin geliştirilmesini önermektedir.
- ▶ Komisyon ayrıca tekstil atıkları ve kullanılmış tekstillerin küresel ticaretinde şeffaflığı ve sürdürülebilirliği artırmak için çalışacaktır..

3

REVİZE YAPI MALZEMELERİ YÖNETMELİĞİ

İNŞAAT EKOSİSTEMİNİN ÇEVRESEL VE İKLİMSEL ETKİSİ

İnşaat, ekonominin en kaynak yoğun sektörlerinden biridir. Döngüsel bir ekonomi yaklaşımı bu nedenle sürdürülebilirliğini artırmak için çok önemlidir. İnşaat sektöründeki emisyonların azaltılması, özellikle enerji verimliliğini teşvik ederek ve binalarda yenileme oranını hızlandırarak iklim nötrlüğüne ulaşmak için esastır.

İnşaat malzemeleri

AB'nin yıllık atık üretiminin %30'u

Binalar

AB'nin enerji tüketiminin %40'ı

İnşaat ve inşaat işleri

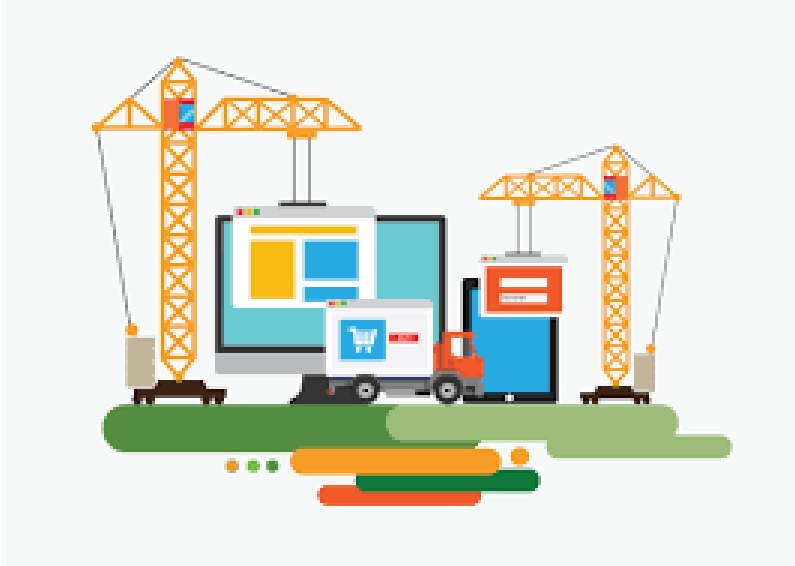
Yurtiçi toplam karbon ayak izinin %9,4'ü

Çimento, çelik, alüminyum ve plastik

AB karbon salımının %15'i

YAPI MALZEMELERİ YÖNETMELİĞİ NEDİR?

- ▶ Yapı Malzemeleri Yönetmeliği, yapı ürünlerinin Tek Pazar içinde serbestçe dolaşabilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bunu başarmak için, yapı ürünlerini AB pazarına sokmak için uyumlaştırılmış kurallar ortaya koymaktadır.
- ▶ Mevcut uyumlaştırılmış kurallar, yapı malzemelerinin temel özellikleriyle (örneğin, yangına nasıl tepki verdikleri, ısıyı nasıl ilettikleri veya sesi nasıl yalıtıtları) ilgili performanslarının nasıl ifade edileceğine odaklanmaktadır.
- ▶ Mevcut yasal çerçeve ayrıca bu ürünlerin Döngüsel Ekonomi işaretlemesine ilişkin uyumlaştırılmış kurallar da sağlamaktadır.

CPR REVİZYONUNUN AMAÇLARI

- ▶ Mevcut kurallardaki eksiklikleri ele alarak, yapı ürünleri için **iç pazarın** işleyişini iyileştirmek ve Üye Devletlerin düzenleyici ihtiyaçlarına yanıt vermek
- ▶ İnşaat ürünlerinin sürdürülebilirliğini geliştirmek ve ekonomimizin **yeşil ve dijital geçiş** hedeflerine katkıda bulunmak.
- ▶ Sürdürülebilir Ürün Yönetmeliği için yeni Eko Tasarım ile uyumlu olarak sağlık, güvenlik ve çevrenin korunmasını iyileştirmek için yapı ürünlerine yönelik **ürün gerekliliklerinin** tanıtılması.

TEK PAZAR SAĞLANAMADI

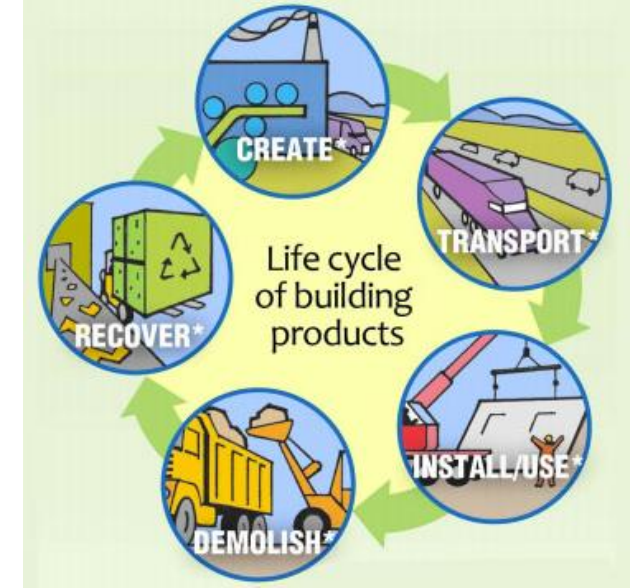

- ▶ Eski uyumlaştırılmış standartlar, süreç sektördeki gelişmelere ayak uyduramadığından, her zaman pazardaki gelişmelere yetişemedikleri anlamına gelir.
- ▶ Bu eksiklikler nedeniyle Üye Devletler ulusal markalar, sertifikalar ve onaylar uygulamaktadır. Bu, CPR'ye aykırıdır.
- ▶ İnşaat ürünleri için iyi işleyen bir Tek Pazar elde etmek için teklif, daha iyi standartlar yoluyla teknik uyum sisteminin kilidini açmak, yaptırımı ve piyasa gözetimini iyileştirmek için bir dizi araç sunuyor.
- ▶ Teklif ayrıca basitleştirme yoluyla kurallarda daha fazla netlik sağlayacak ve böylece idari yükü azaltacak ve güvenli inşaat ürünlerinin sağlanmasına yardımcı olacaktır.

CPR VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Üreticiler, ürünlerinin **yaşam döngüsü** hakkında çevresel bilgiler vermek zorunda kalacaklardır. Ayrıca, aşağıdakiler de dahil olmak üzere çeşitli yükümlülüklerle uymak zorunda kalacaklar:

- ▶ Bir ürünü ve ambalajını, genel çevresel sürdürülebilirliği en son teknoloji düzeyine ulaşacak şekilde tasarlayın ve üretin;
- ▶ Geri dönüştürülebilir malzemeleri ve geri dönüşümden elde edilen malzemeleri tercih edin;
- ▶ Çevresel sürdürülebilirlik yönleriyle ilgili olarak minimum geri dönüştürülmüş içerik yükümlülüklerine ve diğer sınır değerlere uyun;
- ▶ Ürün veritabanlarında, ürünlerin kullanım ve onarım talimatlarını sağlayın;
- ▶ Ürünleri yeniden kullanım, yeniden üretim ve geri dönüşümü kolaylaştıracak şekilde tasarlayın.

AB GEREKLİLİKLERİNİN KARŞILANMASI

- ▶ Ürünlerin AB gerekliliklerini karşıladığını kanıtlamak için üretici, bir performans beyanı ve bir uygunluk beyanı hazırlamalı ve Dçngüsel Ekonomi işaretini iliştermelidir.
- ▶ İmalatçı, amaçlanan kullanımı ve performans ve uygunluğu göstermek için gerekli tüm unsurları açıklayan bir teknik belge düzenlemelidir.
- ▶ Bu teknik dokümantasyon, uyumlaştırılmış teknik şartnamelere göre değerlendirilen çevresel sürdürülebilirliğin zorunlu veya isteğe bağlı hesaplamasını içerecektir..

DİJİTALLEŞME

- Teklif, idari yükü azaltmak için dijitalleşme potansiyelinden maksimum düzeyde yararlanıyor. Tüm bilgi ve belgeler gelecekte dijital bir biçimde (örn. Dijital Ürün Pasaportu) işlenebilir ve bir bilgi sisteminde saklanabilir, paylaşılabilir ve erişilebilir.
- Bu, tedarik zincirleri boyunca daha fazla şeffaflığı sağlayacak, Yapı Malzemeleri Yönetmeliği ile bağlantılı verilerin Bina Kayıt Defterlerinde saklanmasına ve diğer mevzuat (ör. Binaların Enerji Performansı Direktifi, EPBD) kapsamında gerekli olan hesaplamalar için kullanılmasına izin verecektir.
- Aralık 2021: İnşaatın daha çevreci, dijital ve dayanıklı hale gelmesi için senaryolar öneren **Personel Çalışma Belgesi**.

4

YEŞİLE GEÇİŞ İÇİN TÜKETİCİLERİ GÜÇLENDİRME

DAHA İYİ BİLGİ

- ▶ Komisyonun önerisi, tüketicilerin ürün satın alırken bilinçli ve çevre dostu seçimler yapmalarını sağlayacaktır.
- ▶ Tüketiciler, ürünün ne kadar süre dayandığı ve tamir edilip edilemeyeceği konusunda daha iyi bilgilendirilecektir. Yeni kurallar ayrıca tüketicileri yeşil badana veya ürünlerin erken eskimesine ilişkin yanıltıcı uygulamalara karşı daha iyi koruyacaktır.

DAYANIKLILIK

Yeni kurallar, satıcıların aşağıdaki hususlarda bilgi vermesini gerektirecektir

- ▶ bir tüketim malının üreticisi 2+ yıl ticari dayanıklılık garantisi sunuyorsa
- ▶ Üretici, enerji kullanan mallar için bu tür bir garanti hakkında bilgi vermemişse,
- ▶ dijital unsurlara, dijital içeriğe ve dijital hizmetlere sahip mallar için yazılım güncellemeleri sağlanmışsa

TAMİR EDİLEBİLİRLİK

Yeni kurallar, satıcıların şunları sağlamasını gerektirecek:

- ▶ varsa, ürünün tamir edilebilirlik puanı hakkında bilgi veya üretici tarafından verilen diğer onarım bilgileri (yedek parçaların mevcudiyeti, onarım kılavuzu, vb.)

YEŞİL BADANA YASAĞI

Yeni kurallar şunları gerektirecek :

- ▶ Satıcıların, ürünlerin çevresel ve sosyal etkileri, dayanıklılığı ve tamir edilebilirliği konusunda tüketicileri yanıltmamasını sağlamak
- ▶ Çevresel mükemmelliğin kanıtlanamadığı yerlerde belirsiz iddialarda bulunmayı yasaklama ('eko', 'yeşil' vb.)
- ▶ Ürünün yalnızca bir bölümünü ilgilendirdiğinde, ürünün tamamı hakkında çevresel iddialarda bulunmayı yasaklama
- ▶ bir ürünün belirli bir dayanıklılığa sahip değilken sahip olduğunu iddia etmek

ERKEN ESKİTME YASAĞI

Yeni kurallar şunları yasaklayacak :

- ▶ hakkında bilgi vermemek: "üçüncü taraf" sarf malzemelerinin veya yedek parçalarının dayanıklılığını ve uyumsuzluğunu sınırlamak için tanıtılan özellikler (güncellemeler gibi)
- ▶ tüketiciyi, malın sarf malzemelerini gereğinden önce değiştirmeye teşvik etmek
- ▶ ürünlerin tamir edilememesi durumunda tamir edilebileceğini söylemek
- ▶ Kamu yetkilileri tarafından kurulan bağımsız bir üçüncü taraf doğrulama sistemine dayalı olmayan sürdürülebilirlik etiketlerinin gösterilmesi.

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İlginiz için teşekkürler.

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre

@turkiyedonguseleekonomi

@ipa.cevre

@trdonguseleko

@ipacevre

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre/Environment TÜRKİYE

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre

dongusel.csb.gov.tr